

Mosaïc olímpic

Recerca multidisciplinar i difusió dels estudis olímpics
CEO-UAB, 20 anys

Editors

Emilio Fernández Peña
Berta Cerezuela
Miquel Gómez Benosa
Chris Kennett
Miquel de Moragas Spà

Centre d'Estudis Olímpics
Universitat Autònoma de Barcelona

Ajuntament de Barcelona

Mosaic olímpic

Recerca multidisciplinar i difusió dels estudis olímpics
CEO-UAB, 20 anys

Editors

Emilio Fernández Peña, Berta Cerezuela, Miquel Gómez
Benosa, Chris Kennett, Miquel de Moragas Spà.

Edició

Ajuntament de Barcelona
i Centre d'Estudis Olímpics
de la Universitat Autònoma de Barcelona

**Consell d'Edicions i Publicacions
de l'Ajuntament de Barcelona:**

Ignasi Cardelús, Enric Casas, Eduard Vicente, Jordi Martí,
Màrius Rubert, Jordi Campillo, Glòria Figuerola, Víctor
Gimeno, Joan A. Dalmau, Carme Gibert, José Pérez Freijo.

Traducció i correcció lingüística

Anna Baldirà, Steve Norris, Mercè Roselló, UAB Servei
d'Idiomes Moderns

Diseny i maquetació

Mireia Rocher, Ramon G. Sedó,

Edició i impressió

Direcció d'Imatge i Serveis Editorials
www.bcn.cat/publicacions

© de l'edició: Ajuntament de Barcelona
i Centre d'Estudis Olímpics de la Universitat
Autònoma de Barcelona
© dels textos: els seus autors
ISBN de l'Ajuntament de Barcelona 978-84-9850-312-8
ISBN del Centre d'Estudis Olímpics 978-84-938759-0-9
Dipòsit legal: B.18575-2011
Abril 2011
Imprès amb paper ecològic

Agraïments

L'edició d'aquest llibre s'emmarca en la celebració dels
20 anys d'activitat del Centre d'Estudis Olímpics de la
Universitat Autònoma de Barcelona, creat al juny del 1989.
Volem expressar el nostre agraïment a totes les persones i les
institucions que, d'una manera o altra, han col·laborat a fer
realitat aquest projecte.
I, singularment, a l'Ajuntament de Barcelona, cofundador del
CEO-UAB, que ha fet possible la impressió d'aquesta edició.

Els continguts d'aquest llibre no es poden reproduir, ni
totalment ni parcialment, ni enregistrar, ni transmetre per
un sistema de recuperació d'informació, en cap forma ni
per cap mitjà, sigui fotomecànic, fotoquímic, electrònic, per
fotocòpia o qualsevol altre, sense el consentiment previ per
escrit dels editors.

Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB)
Universitat Autònoma de Barcelona
Campus UAB – Edifici N, planta 1
E-08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Barcelona, Catalunya – Spain
Tel. +34 93 581 19 92
Fax: +34 93 581 21 39
ceoie@uab.cat
<http://ceo.uab.cat>

Mosaic olímpic

Recerca multidisciplinar i difusió dels estudis olímpics
CEO-UAB, 20 anys

Editors

Emilio Fernández Peña

Berta Cerezuela

Miquel Gómez Benosa

Chris Kennett

Miquel de Moragas Spà

Centre d'Estudis Olímpics
Universitat Autònoma de Barcelona

Ajuntament de Barcelona

Sumari

Presentació	9
Ana Ripoll	
Pròleg	11
Alejandro Blanco	
Introducció	13
Emilio Fernández Peña	
Les raons acadèmiques d'un centre d'estudis olímpics a la universitat	19
Miquel de Moragas	

Origen i evolució d'un Centre d'Estudis Olímpics

Els orígens del CEO-UAB, 1989-1994	31
Muriel Ladrón de Guevara	
La gestió de la informació i la documentació al servei d'un centre de recerca	39
Berta Cerezuela i Pilar Cid Leal	
El Moviment Olímpic i el món acadèmic	47
Núria Puig Brandes	
El CEO-UAB com a dinamitzador dels estudis olímpics	57
Testimonis d'experts internacionals que valoren el llegat del CEO-UAB:	
• Deanna Binder (Institute for Olympic Education at the University of Alberta)	58
• Susan Brownell (University of Missouri, St. Louis)	59
• Richard Cashman (University of Technology, Sydney)	60
• Laurence Chalip (University of Texas at Austin)	61
• Gabriel Colomé (Centre d'Estudis d'Opinió - Generalitat de Catalunya)	62
• Lamartine P. DaCosta (Universidade Gama Filho)	63

• Conrado Duránte (Academia Olímpica Española).....	64
• Kang Shin-Pyo (Inje University).....	65
• Bruce Kidd (University of Toronto).....	66
• John MacAloon (University of Chicago).....	67
• Andy Miah (University of the West of Scotland).....	68
• Roy Panagiotopoulou (National and Kapodistrian University of Athens)	69
• Hai Ren (Beijing University of Physical Education).....	70
• Nancy Rivenburgh (University of Washington)	71
• Otto J. Shantz (University of Koblenz-Landau)	72

Els Jocs Olímpics de 1992

Conversa de Juan Antonio Samaranch, Pasqual Maragall i Josep Miquel Abad, deu anys després dels Jocs de Barcelona	77
Miquel Botella i Miquel de Moragas	
L’ombra de Barcelona	87
Isidre Rigau	
Les cerimònies olímpiques de Barcelona’92: el gran bufet de les imatges mediàtiques	97
Núria Garcia	
L’Olimpíada Cultural de Barcelona el 1992. Llums i ombres. Lliçons per al futur	105
Miquel de Moragas	
Conèixer la Barcelona olímpica: preservació i accés a la memòria dels Jocs Olímpics de Barcelona’92 a través de les fonts documentals	117
Berta Cerezuela	
Barcelona’92 i l’estudi dels llegats dels Jocs Olímpics	125
Chris Kennett	

Temes clau de l'Olimpisme

Televisió i Jocs Olímpics: simbiosi, globalitat i construcció de sentit	137
Emilio Fernández Peña i Ibone Lallana del Rio	
Els nous mitjans i els Jocs: el Moviment Olímpic i el web social en la difusió de missatges.....	147
Emilio Fernández Peña	
La dimensió cultural dels Jocs Olímpics: les cerimònies i les Olimpíades culturals com a plataformes per a unes polítiques culturals sostenibles	157
Beatriz Garcia	
Els voluntaris com a variable d'èxit als Jocs Olímpics del segle XXI	169
Anna Belén Moreno Vílchez	
Olimpisme i els estudis de gènere.....	177
Natividad Ramajo i Ibone Lallana del Rio	
Barcelona'92 postolímpica: esport i multiculturalisme	185
Chris Kennett	
La dimensió educativa dels Jocs Olímpics	193
Berta Cerezuela	
L'estudi de l'urbanisme olímpic: balanç de recerca i perspectives de futur.....	203
Francesc Muñoz	
Anàlisi de l'impacte econòmic dels Jocs Olímpics.....	215
Ferran Brunet	

Origen i evolució d'un Centre d'Estudis Olímpics

Els orígens del CEO-UAB, 1989-1994

Muriel Ladrón de Guevara

Coordinadora general del CEO-UAB, 1989-1994

1. El CEO-UAB: un exemple d'interrelació entre la Universitat i la Societat

Just havia acabat els estudis de ciències polítiques, secció gestió pública, quan el juny de 1989, els professors Miquel de Moragas i Gabriel Colomé em van oferir la fantàstica oportunitat de coordinar el Centre d'Estudis Olímpics de la Universitat Autònoma de Barcelona. La creació d'aquest nou centre de recerca universitari havia estat aprovada pel Rectorat de la UAB, aquell mateix mes de juny, amb cinc objectius bàsics: col·laborar amb el COOB'92 i amb els diferents organismes nacionals i internacionals en els aspectes acadèmics, científics i de difusió cultural del programa olímpic; formar experts en Olimpisme i esport; crear un centre de documentació olímpica i de l'esport per donar suport a la recerca i promoure la difusió social dels estudis realitzats. El cinquè objectiu era el de demanar al CIO, després dels Jocs de Barcelona, la consideració de "Centre de Documentació Olímpica Barcelona'92".

Aquests eren uns objectius plenament emmarcats en la política d'estimular la recerca i la interrelació entre la Universitat i la Societat. I durant la llicenciatura havia estudiat, i m'interessava molt el tema, les relacions de la Universitat amb la societat i amb l'empresa. Així, el projecte em va il·lusionar immediatament doncs es tractava de posar l'enorme potencialitat de la Universitat al servei de les necessitats de Barcelona'92.

L'oferta universitària no respon (ni té perquè) a determinades demandes específiques de la societat, com les sorgides de l'organització i celebració d'uns Jocs Olímpics. Satisfer aquest tipus de demandes no és el producte normal de la Universitat, si no que és tracta d'un *by-product* complementari de la seva activitat docent i de recerca. Per generar aquest *by product* es precisa d'un intermediari capaç, d'una banda, de definir les necessitats de la societat (anticipant les possibles demandes), i de l'altra, d'explicar l'oferta universitària (màrqueting universitari). I aquest és el paper que volia jugar el CEO-UAB en el projecte Barcelona'92: fer de pont, de punt de trobada, de traductor entre l'oferta de la UAB i les necessitats dels actors del projecte Barcelona'92.

Alhora, el Centre volia aprofitar el impuls dels Jocs per promoure la recerca universitària sobre esport, especialment des de les ciències socials. Ja existia, a la UAB, una tradició de recerca, sobretot pels temes més relacionats amb la salut i l'entrenament. Però, l'esport entès com a fenomen social i cultural no ocupava encara un lloc rellevant com a objecte d'anàlisi. El Centre volia elevar a categoria universitària la recerca sobre esport i Olimpisme.

Durant aquests anys previs a Barcelona'92, es tractava també d'aprofitar al màxim l'enorme sinergia d'interessos i de circumstàncies positives entorn de l'Olimpisme i de l'esport, per crear una infraestructura estable i econòmicament sostenible que permetés consolidar el futur del Centre. Des del seu naixement, el centre pretenia no només sobreviure a Barcelona'92, sinó esdevenir un centre de referència en els estudis sobre l'Olimpisme i l'esport.

2. L'etapa inicial: juny 1989 - març 1991

El personal inicial del CEO-UAB estava format per un Director (catedràtic de la UAB), un Secretari acadèmic (professor titular de la UAB), una gerent o coordinadora general, una auxiliar administrativa (2 a partir de 1990), i una becaria en documentació (més una documentalista a partir de 1990).

La nostra tasca, durant aquest primer període consistí en construir la nostra identitat com a centre de recerca universitari:

- Donant-nos a conèixer als departament de la UAB;
- Creant un patronat per aconseguir el suport actiu de totes les autoritats i institucions decisòries de l'administració esportiva tant de la Generalitat, com de l'Ajuntament i la Diputació de Barcelona;
- Dotant-nos d'una marca;
- Creant un centre de documentació (aquest punt està àmpliament tractat en el capítol de Berta Cerezuela i Pilar Cid)

2.1. Establint els lligams amb la Universitat

El Centre va néixer amb la voluntat de promoure el interès universitari entorn de l'Olimpisme i l'esport, sobretot des de la vessant de les ciències socials. No obstant això, volíem que el centre agrupés el màxim de disciplines universitàries, doncs el coneixement no necessita de divisions innecessàries sinó que s'enriqueix amb la interdisciplinarietat.

Varem consultat la Memòria de Recerca de la UAB de 1989 i varem comprovar amb satisfacció que el ventall de disciplines interessades per l'esport i l'Olimpisme a la UAB era ampli i divers: Història moderna, Història clàssica; Ciència Política, Relacions internacionals, Sociologia, Ciències Jurídiques, Economia de l'empresa, Filologia clàssica, Filologia Espanyola, Traducció i Interpretació, Periodisme, Comunicació Audiovisual, Psicologia de l'Educació, Psicologia Social, Pedagogia i Didàctica, Documentació, Art, Medicina, Fisiologia, Farmacologia, Antropologia Física. Ens varem donar a conèixer a aquests departaments i els varem convocar a una reunió general on varem explicar els nostres objectius de promoció de la recerca i de suport a Barcelona'92 i varem posar a la seva disposició els nostres serveis científics, tècnics i de documentació. La resposta va ser extraordinàriament positiva i 42 docents es van incorporar com personal investigador del Centre i es va crear una Comissió Acadèmica formada per 20 professors de la UAB que dirigien recerques sobre esport. Es varem establir les línies de recerca del centre amb la prioritat d'anar construint la massa crítica suficient per a respondre al repte de Barcelona'92.

El CEO-UAB va estimular la presentació de projectes de recerca al Programa sobre l'Esport que el Pla Nacional d'Investigació va obrir excepcionalment durant aquest període (dic excepcionalment per que el 1992 es va tancar aquest programa). Aquests recursos van possibilitar la consecució de força estudis i projectes i van significar un ajut important. Per exemple, gràcies a una dotació d'aquest fons, el CEO-UAB va posar en marxa el seu Centre de Documentació sobre Olimpisme i Esport.

El CEO-UAB també estimular la recerca buscant altres fonts de finançament, com ara el Consejo Superior de Deportes o altres programes d'investigació.

Les ganes de treballar i la motivació eren grans. Els Jocs de Barcelona eren l'estímul detonant d'una voluntat de recerca que ja existia de feia temps a la UAB i aquell mateix curs 1989-1990 es van presentar 18 projectes de recerca al CEO-UAB.

També durant aquest etapa inicial, varem buscar, contactar i col·laborar amb especialistes de les altres Universitats catalanes i de d'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya. La internacionalitat dels Jocs Olímpics, i per tant del seu estudi, ens varen dur a crear un Comitè Assessor Internacional, integrat per 8 experts de reconegut prestigi.

2.2. Establint lligams amb la Societat: el Consorci CEOiE

Per tal d'establir un marc de comunicació estable amb les institucions participants al Comitè Organitzador Olímpic Barcelona de Barcelona'92 (COOB'92), el Rector de la UAB, Dr. Ramon Pascual, va llençar a la tardor del 1989 la proposta de constituir una Fundació integrada per les institucions vinculades a l'organització dels Jocs Olímpics de Barcelona'92. Aquest suport institucional asseguraria, a més, la consolidació i la continuïtat del CEO-UAB. La proposta inicial va ser de constituir una fundació privada sota la denominació "Fundació Centre d'Estudis Olímpics Lucius Natalius", en record del considerat primer medal·lista barceloní dels Jocs Olímpics de l'Era Antiga. La Secretaria General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya i les Àrees d'Esport de l'Ajuntament i de la Diputació de Barcelona, junt amb el Comitè Olímpic Espanyol i el Consejo Superior de Deportes, es van sumar inicialment al projecte.

Al maig del 1990, per suggeriment dels Serveis Jurídics de la Generalitat de Catalunya, es va modificar la figura administrativa i es va proposar formalitzar un Consorci en comptes d'una Fundació. I també es va decidir modificar el nom (Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport) per deixar clar que el nostre àmbit d'interès incloïa també l'esport per a tothom. Els propis Serveis Jurídics de la Generalitat de Catalunya, a través de la Secretaria General de l'Esport, de la qual era Secretari General Josep Lluís Vilaseca, varen impulsar la redacció dels Estatuts del Consorci, la constitució del qual havia de ser aprovada pel Govern de la Generalitat mitjançant un decret. I prèviament calia rebre la ratificació formal de cada una de les institucions integrants del Consorci. Això va allargar els tràmits fins a principis de l'any 1991. Quan finalment va estar enllestit el decret de creació del Consorci per l'aprovació pel Consell Executiu de la Generalitat, aquest va desestimar la seva ratificació. Des de la UAB es va interpretar que aquesta decisió responia a la política del moment de la Generalitat, gens disposada a la signatura de convenis amb la Diputació de Barcelona en plena disputa política pel tema de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Finalment, el 8 de març de 1991 van signar l'Acta de constitució del Consorci "Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport" el Rector de la Universitat Autònoma de Barcelona, Josep Maria Vallès i Casadevall; el President del Comitè Olímpic Espanyol, Carlos Ferrer i Salat; el Regidor d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona, Enric Truñó i Lagarés (per delegació de l'Alcalde, Pasqual Maragall i Mira); i el Diputat-President de l'Àrea d'Esports de la Diputació de Barcelona, Frederic Prieto i Caballé (per delegació del President, Manuel Royes i Vila).

El suport inicial del Govern espanyol al CEO-UAB es va concretar finalment, no en la participació al projecte de Consorci (els Serveis Jurídics de l'Administració de l'Estat van determinar que no podien participar en un Consorci), sinó a través de la signatura, el gener de 1991, d'un conveni marc de col·laboració amb el Consejo Superior de Deportes, presidit en aquells moments per Javier Gómez Navarro.

Aquell mateix dia 8 de març, varem inaugurar els nous locals en un acte que va comptar amb la presència del aleshores president del CIO, Sr. Juan Antonio Samaranch, i al que van assistir una nodrida representació de les institucions implicades en el projecte Barcelona'92 i dels investigadors universitaris. El contacte, la transferència de coneixements i experiències començava a produir-se.

Després de diverses invitacions del Consell de Govern del CEO-UAB a la Generalitat de Catalunya per integrar-se al centre, no va ser fins l'any 2002 que el llavors Secretari General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya, Joan Anton Camuñas, va signar un primer conveni marc de col·laboració amb el CEO-UAB. A partir d'aquest conveni, es va negociar la incorporació definitiva de la Generalitat al CEO-UAB en igualtat de condicions que la resta d'institucions. El procés es va formalitzar amb el nou Secretari General de l'Esport, Josep Maldonado, amb un conveni plurianual (pel període 2003-2007).

2.3. El Cobi Acadèmic: una marca original

A finals de 1989, varem demanar a Xavier Mariscal (dissenyador de la mascota de Barcelona'92, el Cobi) si ens podia dissenyar una versió d'aquesta mascota que representés a tots els estudiosos i investigadors de l'Olimpisme. La resposta no

va tardar, en forma de carta que incloïa un esbós de la que seria la primera mascota acadèmica, amb birret i diploma inclosos, de tota la història dels Jocs Olímpics: *el Cobi Acadèmic*.

Després d'algunes converses preliminars, el novembre de 1990 es va formalitzar l'acord pel qual el COOB'92 cedia gratuïtament al CEO-UAB l'ús de la mascota dels Jocs Olímpics de Barcelona'92, Cobi, en la seva versió de "Cobi acadèmic", amb caràcter exclusivament institucional i sense cap ús comercial.

Aquesta integració de la marca Barcelona'92 va tenir conseqüències molt positives en la visibilitat i reconeixement del centre. I investigadors, professors, documentalistes, becaris, estudiants, i personal tècnic varem esdevenir, més endavant, la "Cobi Troupe", tal com ens va batejar l'antropòleg coreà Kang Shin-Pyo, l'inspirador indirecte del CEO-UAB.

Posteriorment als Jocs, el març de 1996, el CEO-UAB va sol·licitar al CIO l'autorització formal per a seguir utilitzant el Cobi Acadèmic com a identificació del centre. El Director d'Assumptes Jurídics del CIO, Sr. Howard M. Stupp, i la Secretària general del CIO, Sra. Françoise Zweifel, van respondre positivament a la sol·licitud i el CIO va autoritzar expressament al CEO-UAB que continués utilitzat aquesta mascota.

3. L'etapa pre-Jocs: març 1991 - juny 1992

Es una etapa de fructificació. En aquest moment el centre bullia de projectes i de iniciatives. Després de dos anys de treball, el CEO-UAB comptava amb un extraordinari capital humà que provenia de la Universitat i de les institucions olímpiques. Un capital que ens permetia posar en marxa cursos, simposis, projectes, etc.

El capital humà és la principal riquesa de la Universitat, no únicament els seus professors (catedràtics, titulars, associats, visitants, etc.) sinó també els estudiants (alumnes en practiques, becaris, doctorands, etc.) i altre personal tècnic de la Universitat (del servei de publicacions, informàtics, documentalistes, etc.). Es tractava de posar aquest capital al servei de Barcelona'92, fer de pont entre les potencialitats de la universitat i les necessitats de la societat enfront del repte de Barcelona'92.

El primer projecte docent que varem posar en marxa va ser un Curs *Universitari sobre Olimpisme* (febrer 1991) destinat a persones implicades en l'organització i en la gestió olímpica, periodistes especialitzats i estudiosos de les ciències aplicades a l'esport. El curs va oferir una informació especialitzada sobre Olimpisme, en els seus diversos aspectes: històrics, polítics, econòmics, culturals i socials, amb referència especial a les necessitats d'organització dels Jocs de Barcelona'92. A més de les anàlisis dels estudiosos, diversos Caps de Divisió del COOB'92 presentaren la seva experiència als alumnes del curs que va tenir lloc als locals del Col·legi de Periodistes.

Juntament amb el Departament de Geografia de la UAB i els Institut d'Estudis Metropolitans de Barcelona, es va organitzar un Curs *internacional universitari sobre Barcelona: la ciutat i els Jocs Olímpics*. El curs analitzava les implicacions urbanístiques i territorials dels Jocs i estava especialment orientat als estudiants Erasmus presents a les universitats catalanes durant el curs 1991-92. També es van organitzar visites i contactes a la seu i subseus olímpiques.

Una altra activitat destinada a formar experts en Olimpisme fou la "*Visita a Empúries*". Es tractava d'una visita comentada al conjunt monumental d'Empúries destinada especialment a tècnics i professionals d'àrees relacionades amb l'esport i la cultura, als mitjans de comunicació i als responsables autonòmics i municipals del recorregut de la torxa olímpica. Com molts recordaran la torxa olímpica va arribar a Empúries, per via marítima, el 23 de juny de 1992. S'iniciava a partir d'aquí un recorregut per les 17 Comunitats Autònomes de l'Estat de 5.000 km. L'objectiu de la visita era donar un coneixement divulgador i didàctic del conjunt monumental d'Empúries des d'una vessant tant històrica com cultural, esportiva i dels símbols i valors de l'Olimpisme clàssic. La visita es va convertir en un fòrum de debat i comunicació entorn de l'esdeveniment olímpic.

Del 3 al 5 d'abril de 1991, el CEO-UAB va celebrar un *Simposi Internacional sobre Jocs Olímpics, Comunicació i Intercanvis Culturals*. En aquests Simposi s'analitzaren les propostes inherents a l'organització dels Jocs Olímpics dels darrers vint anys (Mont-real'76, Moscou'80, Los Angeles'84, Seül'88 i Barcelona'92) i el paper dels mitjans de comunicació en la producció dels valors simbòlics de l'Olimpisme i de la transmissió de cada Olimpíada. Amb el simposi també volíem facilitar el contacte i intercanvi de coneixements entre els responsables i productors dels símbols de la comunicació de Barcelona'92 i alguns dels acadèmics internacionals més distingits especialitzats en cultura i Olimpisme. El 1992 es van publicar les ponències d'aquest simposi sota el títol *Jocs Olímpics, Comunicació i Intercanvis Culturals: l'experiència dels últims quatre Jocs Olímpics d'estiu*, en català, castellà i anglès.

També varem realitzar accions destinades a un públic més ampli donat que l'esdeveniment olímpic de Barcelona'92 estava fent augmentar enormement l'interès pels temes esportius i olímpics, així com per l'abast cultural, social, polític, urbanístic, dels Jocs. Per respondre a aquesta demanda informativa, el CEO-UAB amb col·laboració de la Secretaria General de l'Esport de la Generalitat i dels Serveis d'Esport i de Cultura de la Diputació de Barcelona varem realitzar la "Biblioteca Olímpica" que recollia bibliografia bàsica sobre aquestes qüestions. L'objectiu d'aquesta iniciativa va ser difondre, amb objectius pedagògics, una sèrie de llibres i de documents representatius de l'esdeveniment olímpic. La "Biblioteca Olímpica" es va distribuir entre els 67 Centres de Recursos Pedagògics de la Generalitat de Catalunya i les 105 biblioteques públiques de la Diputació de Barcelona.

Un altre dels projectes de més rellevància d'aquest període fou el disseny i la construcció d'un equip d'investigadors internacionals que permetria l'anàlisi comparativa de la cobertura televisiva de Barcelona'92 des de 28 països diferents. Més de 50 investigadors van participar al projecte *Televisió global i Jocs Olímpics. La experiència de Barcelona'92*.

Per tal de difondre els resultats de les recerques, varem començar una col·lecció de *Working-Papers*. A finals de 1992, el Centre havia publicat tres llibres i 33 *Working-Papers* sobre Jocs Olímpics i Barcelona'92.

4. L'etapa dels Jocs: juliol - setembre 1992

Arribaven els Jocs i el CEO-UAB s'havia convertit en el centre de referència sobre recerca i Barcelona'92. Investigadors internacionals de tot el món i de les disciplines més diverses acudien al centre per contactar amb d'altres especialistes i consultar el servei de documentació. També es disposava d'un llistat d'especialistes per a consultes eventuais i entrevistes periodístiques. El CEO-UAB es va convertir en una mena de *meeting point* del coneixement sobre Barcelona'92.

Una altra línia d'atenció als investigadors i de suport a la recerca internacional sobre Barcelona'92 va ser gestionar davant del CIO l'acreditació de 9 investigadors internacionals com a observadors dels Jocs Olímpics de Barcelona'92 (Miquel de Moragas, John Hargreaves, Muriel Ladrón de Guevara, James Larson, John MacAloon, Nancy Rivenburgh, Guadalupe Rodriguez, Kang Shin-Pyo, Magdaleine Yerles). Amb aquest fet, tornàvem a fer història, com havia passat amb la mascota acadèmica. Era la primera vegada que el Comitè Internacional Olímpic acreditava a investigadors per tal de facilitar la seva recerca. Una vegada més el CIO ens va mostrar el seu suport i la seva confiança. Durant tota la seva estada, el CEO-UAB va coordinar i facilitar la tasca d'aquests investigadors (facilitar documents, adreces, contactes, etc.) i aconseguí que fossin rebuts personalment pel President del CIO, Juan Antonio Samaranch, amb el qual mantingueren una breu reunió de treball.

Quan faltaven 15 dies pels Jocs, el personal del CEO-UAB, el seu fons documental i l'equipament tecnològic necessaris, es va traslladar a la seu olímpica. Vam participar activament en l'Operació Benvinguda, dissenyada per l'Ajuntament de Barcelona per ajudar a la promoció de Barcelona i de Catalunya entre els periodistes i els mitjans de comunicació establerts a Barcelona en ocasió dels Jocs Olímpics.

En el context d'aquesta operació, es posà en marxa el *Barcelona Press Service* (BPS) per atendre a tots aquells periodistes no acreditats pel COOB'92, i als que volguessin obtenir informacions complementàries a les ofertes pels serveis d'atenció a la

premsa del COOB'92. Hi participaven: l'Ajuntament de Barcelona, el Centre Internacional de Prensa de Barcelona, la Fira de Barcelona, el Holding Olímpic, Olimpíada Cultural i el CEO-UAB. El BPS estava estratègicament situat just al costat de l'Oficina d'Acreditacions del COOB'92, a la Plaça d'Espanya de Barcelona. I va estar en funcionament del 6 de juliol al 10 d'agost, de 10 a 22 hores ininterrompudament.

La missió del CEO-UAB era gestionar el servei de documentació i biblioteca del BPS, facilitar el contacte entre els periodistes i els professors i investigadors, i donar un servei de qualitat als investigadors nacionals i internacionals especialitzats en Olimpisme que visitaven Barcelona en ocasió del Jocs Olímpics. Es van atendre 2.300 consultes.

El CEO-UAB també va participar en el *1r Congrés Paralímpic Barcelona '92*, formant part de la Comissió Científica i de la Comissió Organitzadora, i cedint part del seu personal durant els dies de celebració.

5. Després dels Jocs

5.1. Projectes olímpics

S'havien acabat els Jocs i el CEO-UAB havia fet molta feina recopilant l'experiència de Barcelona'92 i recollint documentació. Ara tocava analitzar les dades, acabar les recerques en curs, i preparar el *Congrés del I Aniversari dels Jocs Olímpics de Barcelona '92*.

Així, un any després dels Jocs, per tal de commemorar el primer aniversari de la seva celebració, fer un primer balanç sobre els resultats i els efectes de la XXVa Olimpíada, i dur a terme una prospectiva de l'Olimpisme, varem organitzar una conferència acadèmica internacional on màxims responsables de la planificació i gestió de Barcelona'92 i especialistes de l'àmbit nacional i internacional dels Jocs Olímpics varen poder transmetre i compartir la seva experiència. El Congrés va durar tres dies i va analitzar l'organització de Barcelona'92 i el seu impacte econòmic, polític, cultural, esportiu i urbanístic. Posteriorment, el 1995 es van publicar els resultats en català, castellà i anglès sota el títol *Les Claus de l'Èxit. Impactes socials, esportius, econòmics i comunicatius de Barcelona '92*.

Alhora el CEO-UAB treballava per enfortir les seves relacions amb les institucions olímpiques nacionals i internacionals. El 1993 es signà un acord de col·laboració amb l'Acadèmia Internacional Olímpica i el mes de juliol varem organitzar a la seva seu a Olímpia, un *Simposi sobre Televisió, Jocs Olímpics, Intercanvis Cultural i Comprensió dels Valors Olímpics*. En aquest Simposi diferents membres de l'equip de recerca internacional *Televisió Global i Jocs Olímpics* varen debatre i reflexionar sobre els primers resultats de la recerca amb representants de l'Acadèmia Olímpica.

Amb el CIO, les accions de col·laboració van anar creixent. El 9 de gener de 1995 es va signar a Lausanna un conveni de col·laboració entre la Universitat Autònoma de Barcelona i el Comitè Internacional Olímpic per a la creació de la Càtedra Internacional d'Olimpisme, gestionada pel CEO-UAB, primera d'aquestes característiques a escala internacional. A l'acte de signatura van participar per part del CIO, el president, Juan Antonio Samaranch, i el director d'esports, Pere Miró. Per part de la UAB, el rector, Carles Solà, i el director del CEO-UAB, Miquel de Moragas.

5.2. Altres projectes

A l'etapa post Jocs, varem bolcar molts esforços en preparar nous projectes i en estrènyer i enfortir els contactes i vincles que s'havien creat durant l'etapa olímpica. L'experiència adquirida durant aquest anys ens va permetre d'organitzar i posar en marxa el setembre de 1993, el primer *Mestratge de Comunicació i Esport* que constava de 300 hores lectives, pràctiques i una memòria de recerca guiada per un tutor; i un *Curs Universitari de Màrqueting i Patrocini Esportiu* en el que s'impartia una formació especialitzada en aspectes de comercialització i obtenció de recursos econòmics per a l'esport. En ambdós

cursos van participar els principals mitjans de comunicació del país, les institucions esportives i varies de les empreses que havien estat patrocinadores del COOB'92. Amb el Centre d'Alt Rendiment Esportiu i dos departaments de la Facultat d'Econòmiques de la UAB varem preparar un curs de formació permanent per a esportistes que tenia la finalitat de facilitar la seva integració professional.

El CEO-UAB continuava, no s'havia acabat amb els Jocs de Barcelona'92. Els Jocs havien estat el impuls per a la creació del CEO-UAB, i el seu motor durant els primers anys. Les tasques de suport a Barcelona'92 havien servit com estímul i excusa per a una major relació de la Universitat amb els protagonistes del món de l'esport (institucions esportives, mitjans de comunicació, empreses, associacions) i d'aquesta transferència mútua de coneixements, experiències, i inquietuds seguien sorgint nous projectes.